A short collection of texts on the virtues and healing power of wine, including works traditionally attributed to Arnaldus de Villanova and Palladius, in Latin

Publication/Creation

14th Century

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/m58unvwe

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

wellcome collection

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

35

8358

20653

... civitatis notarii ... [illegible] ... eius annal ...
... hec scripsi rogatus, hac presenti scriptura ...
... concessit rex de Rodis(?) ... notarius ...
... aliqua inductus ... et bona ... Petri de ...
... dedit cessit et concessit ... et firmitas ...
... dictate pro ... domus ... in eod ...
... in villa que dicitur ... ab uno latere ...
... dicitur nomine ... et si qui alii sunt ...
... quibus rationibus quas et que dicta res vendita ...
... iure et actione usu seu vestitu ... vendita ...
... ipsis ... et ... emptori et ei heredibus et succ ...
... et integrum ... dictus venditor ...
... ei integre ... numeratum et ponderatum ...
... non ponderata non electi et non assignati ...
... vendite legem rerum maioris ...
... et legum auxilio canonico et civili ...
... aliquo ... veniat, ut aliqui ...
... ipsis ... Et si dicta res vendita ...
... pure libere simpliciter et irrevocabiliter donationis ...
... fuit ... receptu ab eo ... venditate ...
... [illegible] ...

1270

ARNOLDUS de Villanova
De vinis [etc]
[Made up ?]

Tractatus de variis generibus

[illegible] vel [illegible]

MS. No. 74.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

ACCESSION NUMBER
20653
PRESS MARK

[illegible] que reg ad [illegible] cogan [illegible] reg pius illo et incir illo [illegible]
ab post cum interiectione [illegible] reg [illegible] emitter sonte. Regula nullus casus postur cum in-
teriectione reg sed intiectionali ponitur

¶ [illegible] est nomen. non est pars orationis declinabilis que unicuique subiectorum corporum seu rerum propriam
vel communem qualitatem distribuit. communem qualitatem corporum ut homo, animal, propriam que corpori
ut Socrates, Plato. Communem que rei ut sapientia, et virtus propriam que rei ut sapien-
tia Platonis. ¶ Quod est proprium nominis. proprium est nominis significare substantiam cum qualitate. id est constituere
intellectum de supposito informato. quare proprium omnibus nominibus in substantiis que etiam accidentibus
quia est nomen de sui natura dictum affirmative. Nomini quot accidunt nomini quot accidentia con-
veniunt quinque. que species. genus. numerus, figura, casus. Quid est species in nomine. Species
est originalis vel derivativa significationis specificatio. et ita est duplex. una que species
[illegible] originem vocis. alia que specificat ad medium significationis. Species secundum ori-
ginem vocis sic describitur. Species quam petas derivandi ab alio vel aliquibus
[illegible] i. est duplex primitiva et derivativa. illud non est
species primitive quia non derivatur ab alio vel aliquibus ut mons.
illud nomen est species derivative quia derivatur ab alio vel aliquibus ut a monte
¶ Quid est | genus in nomine. genus est quam pars [illegible] rei sive sexus. | montanus

[illegible] capitulum est [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

59 A-b.

20653

Phillipps MS
8358

Tractatus de variis generibus
Aquarum et Vinorum

S 509
15/6/08

Isti sunt effectus aque ardentis que fit de vino.

SI facies cum aqua ardenti abluatur guttam roseam tollit. ¶ Ad
rugas tollendas de facie et etiam maculam expellendam. Tere ra
dicem siccam silvestris cucumeris et cribra et misce cum aqua et fa
ciem ablue. et cum sola aqua post aliquantulum temporis lava. et fac hoc per tres
dies mirum habet effectum. ¶ Si capilli madefiant frequenter usque radices
illos conservat a canitie sive sit in capite sive in barba et illos multi
plicat canos quam citrinat. flegma grossum et viscosum consumendo.
¶ Accipe cinerem de lingno ederis et fac lixivium cum sola aqua et caput
ablue. capilli erunt flavi bene pulcros rufos. hec genus verminum
in capite necat. ¶ Si vermis in aure fuerit. apponatur de aqua
ardenti et mirifice necat. In omni parte corporis necat si potatum
in intestinis. ¶ Si caput scabiosum cum illa aqua frequenter inungatur.
cutem mundificat et scabias consumit. ¶ Si caput tineosum
cum illa frequenter inungatur perfecte curat tineam. ¶ Omnino sca
biem in omni parte corporis destruit mundificando et desiccando locum.
¶ Si caput est reumaticum et inungatur cum ea frons et loca dolen
tia et teneatur de ea parum in ore curabitur. ¶ Eius ablutio
seu inunctio palliat lepros maxime si fuerit fumi terre vel
herba in distillatorio ponatur. ¶ Posita in aure iuvat audi
tum. removet surditatem. ¶ Eius inunctio circa palpebras
removet lippitudinem et pruritum et lacrimas oculorum. ¶ Si
cum celidonia aqua ista adiungatur. si due gutte in oculo po
nantur ipso die maculam tollit. ¶ Si fel perdicis cum ista aqua
in oculo ponatur caliginem tollit. ¶ Si psillium cum sola aqua decoquatur
et oculi cum aqua decoctionis abluantur lacrime desiccantur. ¶ Si fistu
la sit in angulo oculi. succus plantaginis cum aqua ista mixtus et cum bom
bace suppositus curabitur. ¶ Si panni vel bombax madefiat in
ista aqua. et postea ponatur super dentem dolentem et qualibet vice teneatur
de ea in ore dolor recedet. ¶ Si de illa aqua teneatur frequenter
in ore. cancrum gingivarum et palati et huiusmodi calefactiones et ist

mitates oris ⁊ lingue curat. ⁊ linguam facit promptam ad loquendum.
¶ Paralisi sicut cum ea inungatur patiens nuca capitis usque ad anum
spine dorsi ⁊ humeri ⁊ cubiti ⁊ omnia loca mucibilia ⁊ repar
frequenter. ⁊ quod bis in septimana dentur pill' fetide palliate cum
cera secundum tenorem uirtutis patientis. ⁊ quod patiens regat se secundum de
bitam dietam; egritudinis ⁊ actus capitulis ab aucto: ibi tcli
tam. curat indifferenter omnes paraliticos. ¶ Loca dolentia cum ea in
uncta. frequenter curat spasmosos. ¶ Sumpta per se cum tiriaca.
omne uenenum destruit. ⁊ sic sumpta facit loqui. ¶ Sumpta per duos
annos. ⁊ quod patiens regat debita dieta. ⁊ quolibet sero detur sibi
dyacene pluris cum musco ⁊ dyantos. ⁊ dyagingiber ⁊ dyaro
don. ⁊ quod patiens portet zonam de corio lupi uel canes nudam.
curat epilensiam in omni etate. ¶ Posita cum bombace uel per se super
morsum uenenosum ⁊ morsu reptilium ⁊ super morsu cuiuslibet
animalis. uenenum fugat. ¶ Sumpta per se soluit peripleumonia
.i. passionem pulmonis ⁊ omnem apostema flegmatica. ¶ Apposita circa
uessicam cum aqua maluarum calida super locum dolentem. ⁊ quod patiens
regat indebita dieta. stranguriam curat. .i. constrictionem urine.
¶ Sumpta per se destruit flemma stomachi. ⁊ facit omnem cibum cito
digeri. consumendo uiscositates ciborum. mundificat stomachum.
auget calorem naturalem. corpus corroborat iuuentutem conseruat. Inge
nium acuit. subtiliat intellectum si moderate sumitur. ¶ Si
saluia uel ruta ponatur in uase cum ista aqua potata. necat mira
bili omne genus uirmium. ⁊ cauet a gutta superuenienti. ⁊ resistentem
destruit. ¶ Si cum illa misceatur tertia pars aque rosate. ⁊
facies inde abluatur. cutem mundificat. ⁊ iuuentutem conseruat.
Quod pstā. dulce in omni cā frigida. Valet sumpta per se uel uncta super
locum dolentem. ¶ Si bene palatum ⁊ nares cum illa intus un
gantur. apoplexiam .i. exulcerationem .iiij. humorum que facit perdere fan
tasiam. rationem ⁊ memoriam. Vel dicitur effusio sanguinis que suffocat
⁊ intimum bragiam .i. intus oblunctionem. coriçam .i. oppilationem

variū. Catarruz .i. fluxuz humoris a ſuperioribȝ ad inferiora et eē generi reumatice curatq. et cēȝ maniaȝ alienatāēȝ mentis. et melāconicāȝ pariēēȝ. Conſulo qᵖ in oī dolōē. leſione uulnē ſpaſmo. debilitate mēbroꝝ ponatᵣ. Sȝ iſtō pr̄ceptis nota. qᵖ q̄aūq; ſpēs aromatica diſſoluatᵣ ul' q̄aūq; hēba uiridis ul' ſicca. eaꝝ retinebit odōēȝ. et ēit ſm̄ q̄litateȝ prīn tuoſa aq̄ iſta. et utēs ea ſpēꝝ ſētiet uirtuteȝ et potēatēȝ. dīȝ qḋ ſi gallina ſꝑata ponatᵣ in ea ꝑ nocteȝ ul' ꝑ dieȝ nālem. ꝑfecte decoquitᵣ. et retinebit odoreȝ ſpēꝝ ibi poſitaꝝ. Idē dīȝ de alia aue ū̄ī multuȝ groſſe digeſtiōis. et iſte cānes ſic de cocte ꝑ multo tp̄e durātᵣ ſīn corruptiōe ad ſimilitudīēȝ corporis balſamo iuncti. Sic intelligēs ſare potit uirtutes aq̄ iſtius ſimplicis ul' ꝯpoſite ut ꝑtractuȝ ē. Ad multa alia opa ſiue īfirmitates ul' ſbſtētamēta ſanī et egri coꝛ ꝑ quādaȝ ſilitudīēȝ applicāē potit q̄libet ſtudioſ'.

C Ꝯra aqua ē aq̄ fōtis ul' flumīs ul' putei ul' ciſtēne. —

Virtutes fraxini

Iſte ſūt uirtutes ligni fraxini.

Idam uiri ſcrip ſit galieno mirabili fiſico. Ora ꝯſului iſti ut ꝯſulēȝ ē patiēti de ſplenetica īfirmitate. Tibi micto ſcifuȝ paſideȝ et coclē̄. Nulli ū̄q̄ fuit ſic nota fraxini medicina ſic uiro dn̄i Bonifatio lēmite. a quo ſolus laēmabli ꝑce accepi. Itaq; hāc ſcias eē uirtuteȝ ī uaſis fraxinis. qᵖ bibētes inde ul' edētes. a morbo ſplenetico libantᵣ. et ab oī uenenatico potu tuti eūt et liberī. Iteȝ iuuatᵣ caducos et patiētes nocturnaȝ pollutiōēȝ Iteȝ ſꝑētes eiatᵣ ad oē. Iteȝ ꝑ ſe portātes fraſſinū tuti erūt a fulgoē et ab oī morſu ſꝑentis. et ſi ḋ uino qᵖ ſcifo fraxineo miſcuerīs ſꝑētu āculū feceris. inde nō exiet. Cōprimit ē tuſſiȝ et flēma et lapideȝ ī ueſica frangit et eiatᵣ. Vn̄ nomē aſſūpſit. fraſſin' frangens ſaxa.

Virtutes ſcabioſe.

Urbanus neſcat, ꝑ ſe uirtutes ſcabioſe. Flam pūgat pectus

pectoris

Virtutes ſcabioſe

deprimit erga senectutem. pugnat apostemata, leni uirtute probata.
Inde potata uirus sic euacuatur. Sanat pulmonem, sanat la
terum regionem. Emplastrata foris necat antracem tribus horis. An
trax. i. tumor acutus uel carbunculus.

Consolida minor que uocatur prima flore. in locis siccis et non aquosis
si inter duos lapides teratur et ponatur super antracem, cuiuscumque conditio
nis sit. et si sit carbunculus. ipsum perfecte mortificat et liberat pati
entem. non tamen est tante uirtutis si alibi quam inter duos lapides teratur.
Recipe flores eius et in panno lineo liga et fac bullire. Iste sunt uini
in aqua usque ad medietatem. et bibe aquam illam tres uices mane.
qualibet ad omnes infirmitates que infra corpus existunt. Item fac bullire
folia eius in uino albo puro. et ex illo faciem laua et balnea et supra
cilia et non dealbabuntur. et habebis faciem pulcherrimam. Item folia eius
exicca et in puluerem redige. et liga in panno lineo et tunc ea liga in bra
chio dextro et deferas tecum et reddet te placentem et iocundum. Item
fac carbones de lignis eius. et illos liga in panno lineo mundo et dentes
frica et si uermis ibi fuerint cadent et dentes custodiet ab omni infirmi
tate. Item de corticibus eius fumum facias et per nares recipe cum fueris
catarrizatus et liberabis. Item fac bullire radices eius in aceto fortis
simo et laua pedes tuos et habebis pedes firmos et fortes. et non patientur
torturas. Item fac stupham ex ea. et confortabit te uirtutem et re
nouabitur ut aquila iuuentus tua. et omnia membra tua confortabit tibi. Item
comede flores eius ieiuno stomacho cum melle et pane. et non in
geret tibi antracem quod est maledictum. nec aliquod aliud apostema. Item
folia eius sub lecto pone. et animal serpentinum liberabis. Item folia eius
tere. et super cancrum pone. et interficiet ipsum. Item fac coclear
de ligno eius. et quicquid cum eo comederis. bonum et utile tibi erit. Item si
in hostio domus tue posueris de ipso serpentes et scorpiones non time
bis. Item folia eius pone in uasis uinariis. et uinum tuum ab omni ace
tositate et malo sapore custodiet. Item de lignis eius fac ba
rile et non timebis aliquod apostema. Bibito uina que in eo steterint

nec alias egritudines infra membra spiritualia existentes. ¶ Item si
primo odoratum suavem ad nimiam debilitatem pervenis. folia ei
fac bullire in aqua. et de ipsa caput tuum lavari facias. et libabis
a sudore et a tussi; si eam patieris. ¶ Item si comedendi amiseris
appetitum. folia ei in aqua fortiter fac bullire. et de ipsa vinum
tempera. et facias in offas et comede. et statim incipies esurire. ¶ Item
folia ei fac bullire. et pone super ventrem. et cessabit flussus.
¶ Item si tibie inflantur. folia fac bullire. et post ea super tibia
liga. et desuper bambacem ponas. et cum panno lineo liga et cura-
beris perfecte. ¶ Item si quis amentiam vel stultitiam patiatur.
folia et flores eius fac bullire in magna quantitate. et fortiter
de ipsa aqua patiens balneetur. et de ipsa bibat et curabitur.
¶ Item si in parietes est foramen. fumum ex ea in illud foramen
fac. et statim exibit vel morietur. ¶ Item si in magro tuo vel
posueris. et eam munde tenebis. vinee gaudebit. et maximum
producet fructum. et te ipsum letificabit. ¶ Item si pudorem
stomachi aut per motum cole aut alio modo quis sitim
patiatur assidue. fac bullire in aqua et infrigidetur. et sumat
de ipsa aqua cum vino malorum granatorum et curabitur. ¶ Item
si flores eius in archa posueris. tinee non comedent libros vel pannos.
¶ Item flores eius bulliant in aqua de qua tisicus vel eticus bibat et cu-
rabitur. ¶ Item super tussim vel aliquam aliam causam quis respirare
vel anelare non potest. fac ex ea aquam. et cum qua in cera stimenti in
panem. utatur patiens et liberabitur. Incipit liber de confectione vi-
ni.

Ibit cum instar temporis in quo medicinalia vi-
nia solent vina. ecce quarundam usuales confectiones quas
permitte lecto. hic describo cum potentatibus sive laudibus earundem. et
receptam similiter electuarii regalis. de quo fecit alibi mentionem.
Lavabis in quo vinum de bona vite ad conficiendum et maxime
palmeum vel sicut est album cum sit mitius sensibili et recepta
bilius impressionum et colorum. Accipe et amplius vinum palmeum sive

Incip[it] lib[er] de [con]fectio[n]i[bus] vini

albu(m). extra hui(us) op(er)ationem uinu(m) debile(m) q(uo)d suffic(it) ad defendendu(m) uir-
tutes rer(um) excorporatar(um) in eo p(er) singula me(m)bra cu(m) app(re)hensione
(et) delectatione n(ost)re. nec sit quadam exsuperanti fortitudine remictens
aut fine fac(iens) q(u)alitates actiuas eius q(uae) in eo ex q(u)alificant(ur). sic
est grauis aut simile q(uod) longe sit a consideratione p(ar)ti(s) media in hac p(ar)te.
De quo uino intelligens galienus cu(m) dixit. Album quoque palmeum
est melioris saporis (et) odoris q(uam) cet(er)a alia uina. Et uina q(uo)d
fortia p(er) se (et) i(n) ip(s)a n(on) expedit sunt mechania. (et) u(bi) n(on) efficiunt(ur) sunt

Volentes g(ra)tia delectabilis usum confectionum. Vinum q(uo)d illis || uenena.
(con)tra artificio laudem h(abe)re merito eligere. Recipiamus mustum
de uinis albis de bono loco (et) cum eo certis p(ro)portionibus res s(e)c(un)d(u)m me-
dicine semitam ex uirtuti adiu(n)ctis imponamus (et) claudatur in uase
bono ligni more aliorum uinorum (et) conficietur i(n) q(uo)libet anno q(uo)d arte est
comp(re)hensum. Res aute(m) q(uae) posite sunt i(n) musto. dum p(er) naturalem ebullitio-
nem ipsi(us) musti. ad inuicem intius colluctantur (et) explicantur
a uirtutibus ipsarum. (et) incorporatur uirtus eius musto. (et) depuratur uinum
illud i(n)ueniens op(er)e(m) illarum rerum. Tanto melius quanto delectabilius
suscipitur (et) tenetur delectabilius p(er) singula membra. Virtutis huius exuiuium de-
latoris actione desseminatur, ubi natura uigorat forti (et) itaq(ue) re-
sistit nocumentis q(ua)n(do) administratur sicut (et) ubi oportet. Et illud est
p(er)fectum de uinario toto. q(uo)d in illis bullitione n(on) resoluitur uirtutes rerum nec
alterantur nec debilitantur sicut q(ua)n(do) fit cum igne. cum quo (et) si fiat sit
igitur lentissimum (et) continuatur sine fumo. Et illud est secretum q(ua)n(do) fit i(n)
uegete, n(on) capiatur fortiter uegetis cum scutella p(ar)ua ut
fiat exalatio uentositatis cum modica eleuatione aliare uno
ut reformatur q(uo)d ascendit ad interiora. Et q(ua)n(do) fit cum igne.
cooperiatur uas. tunc e(nim) n(on) euaporatur n(on) admittit de uirtute ipsarum.
Et q(ua)n(do) fit cum igne. oportet meti quod res de tractatione sustineret (et)
regere ignem illud. q(uod) n(on) est p(ar)ue consideratione. S(ed) q(ua)n(do) fit i(n) uege-
te excusatur ab his (et) relinquitur op(er)ationi nature.

Et uino quidem in est p(ro)prietas ex se magna in natura humana.

In quo ē rūsus de eo absolute dicē. Vinum ñ solum ꝯfortat
nāle calorē. uerum ā tūbidiē clarificat sanguinē. ⁊ adiuuat to
tius corpis maxiē uenaꝝ apit. epatis oppilatōē aufert.
tenebrosā fumositatē tristitie gn̄antā. acorē extellit. to
tiusq; corꝭ mēbra corroborat. Ut nō solum sua bonitas icorꝰ
s; ē maīa ondit. fac ē illaꝝ gaudē ⁊ obliuisci tristitie. ⁊ ꝯfo
tat eam ad inuestigand subtilia ⁊ difficilia ꝯtēplandum.
Eiq; tribuit sollicitudiē audaciā. ⁊ largitatē. de eius
labrē ⁊ dolorē diminuit ⁊ ꝑꝑat ꝑꝑātitē bonā ī instrum
tis sp̄s ut aīa copetā cum eis. Et sumptum s̄m qđ expedit.
oib; ē ꝯueniēs etatib; tpib; ⁊ regioib;. Et ipm̄ quidē ē
senib;, pro eo q eoꝝ siccitati obuiat mediana. Iuuenib; ū
alb;, pro eo q nā uini nē iuuenē filis ē. Pueris uō alb; ⁊ me
diana. ineo q auget ipoꝝ calorē ⁊ nutrimentū. Mediana
uō q eoꝝ cꝯ deuto ꝯtrayert humiditatē desiccat. Nulli
aūt phylō insanis eius usum uitupāt. ñ s̄m ꝗtitatē ul
ꝯmustibē aḡ am eo. ¶ Sapientes aūt assimilauerūt ipm
tiriace magne. qm ipm ē reꝝ ꝯnaꝝ opatiuum. q calē
fac corpa frigida nāli ⁊ ꝑse. ⁊ infrigidat calida paccidēs.
Mol; am subtilitate ꝑfert ad loca lōginq. defens sicē aquā
ad mbra q indigēt refrigerāri. sic sili ⁊ humectat. hic ē
q ipsi ꝑscrutātēs sāc mediane. elegerūt uinum ⁊ de scr
sert d eo capitla mlta. ⁊ ico decuerūt reꝝ fi īusu
humāō utilitē. qm ē nē amicissimū ⁊ receptiuū oī
infusiois boꝝ aboꝝ ⁊ rectificatioz maloꝝ.

Testificat ē eī anenꝯoā madis suis. q m alb; neq;
mediana expoliet abeo ūq̄. Et filiꝰ mossue de ꝯso
lidatiōe medianaꝝ rebābaꝝ pmeliori ꝑꝑatiōe iussit
emolli iumo. ⁊ ultō uinum laxatiuuꝭ potib; imisceri.
Et idē āphorismaū ut sit igenium media ad ꝯitend
sapore mediane igustum sī sic meli possibile ē. ut nā dlecta

bilit aplectat illaz. ne ex ea tireat aut nascet. Et ad hec
Ad excessum inceē igeīnati sit nō || unū bn est aptuz.
Nulli modernorum divisaru pparatoniuz modos adinvenire. ita
ut alii cuz pluribz alii cuz ab 7 potibz alii cuz uictoribz.
alii alit 7 alit. Multiplicatiue mltis qz modis ñ diuz alia sz
7 laxatiua medicamina ñ sit humanis corbz applicare. Q° d ga
lieno 7 auicenne aliisqz pitoribz nō placz. ex eo qd nā i
pedit aduo 7 potissie qz occurrit p ea iopatie obviatō
ne 7 mot iopposito. qd ē qz mbra expte adse trahūt ex
albo alimētuz ūsus cōuenientiaz et expte humor trahit ūtu
te mediane ad centruz. Et gabhuij tinsgificē se excusat.
assert sep istaz obviatiez si incor qd nuct. p eo qd mbra
ut dcm ē ad cōuenientiā alimētuz trahūt 7 sup remanētiā
7 diuisiōē sua. qm qlibet mbruz hāc expulsiuaz aduasa e
uacuatonū trasmittit. Et dux forte isti septe ē macbi.
qui auctē plinij iussit pillas alocticas sero imediate
p9 cenā offerri. 7 ego teptaui 7 reperi iuuamētū 7 ñ no
cumētuz. Et qdaz imedio cibi gmuz aloes recipit 7 etiā
cassiaz fistulaz. 7 statī recepte sup posuit cibū. 7 opa
tō bona 7 laudabilis seqt 7 uē mediane q ñ sit iuo linte
7 sit tāde opatōis 7 mediče extēsiōis. uigorat 7 melio
Redeamus g 7 dicamus qmod || rāt sisumit ē cibo.
Cofectōnuz de unis 7 usu eoz sm ratōez ē de ex
cellitōribz mediane qbz pt medicē se iuuarē p de
licias mgs ueit ñs tpibz nā hūana. 7 de relactione
antitodorz antiqrz. 7 nos cū bñdictōne di cofectōibz ipi
Adiciam sup hec canonez gnālez qd || incipiamus.
expedit quācq̄ arti mediane artifice pitis sp bere
inoī medicinaluz applicatiōe. ut indlz de morbis
7 causis egtudinū. potētibz qz reuz singlāz sit istru
tus. ut sciat iudicare ratōnabilr 7 suu iudiciuz opur

applicare / cum conditionibus generalibus que ad hoc requiruntur. ut uidelicet
nouerit discernere / inter naturas complexiones / regiones et tempora et consue
tudines et etates. et inter hos effectus qualitatum elementalium ac
tiuarum et passiuarum et hiis similium quorum cognitione et pane, aut ea
nescit omnino / sine scientia medica. habet dubietatem. Quare con
sulitur unicuique. ne presumat aliquam medicinalem offerre
aliquam nisi sit medicus / uel de peritia medica consultatus. quoniam secundum
Galienum / error in medicina, pro eo quod fit in subiecto nobiliori
ut plurimum non aut de facili recipit correctionem.

Ulterius autem sequatur prouisio. ut uas sit ligneum et de bono ligno
et mundum ab hiis superfluitatibus / decipitatibus in quo uinum
introducatur conficiendum. Et sit mustum expressum de uuis bene
maturis et mundificatis ac corruptis / ne propter immaturitatem tin
seat in acetum. Est modus confectionis seu excorporationis rerum que
uino admiscentur triplex. et melior modorum est. quod res ipse decoquantur
cum aliqua quantitate musti. et spuma remoueatur et
hec decoctio de musto sit tertia pars consumpta. et quiescat per noctem.
et mane prolatorium lineum distillet. deinde cum quantitate con
uenienti ad saporem alterius musti permisceatur et ponatur in ua
se. et recipiat os uasis cum scutella / ab uino latere aliquantulum
sublevata. et obstruetur sic donec deferuat. deinde bene cooperiatur. et cum
oportunum fuerit recipiatur de eo.

Alius modus est / quod recipiantur res sine uirides siue sicce. si
uirides aut recentes non inueniantur / et contusse in sacculo de li
no / ponantur cum musto albo in uascello. et tantundem eiusdem mu
sto albo in uascello / et tantundem musti bulliat et dispume
tur. et post hoc uino misceatur. et cum clarificatum fuerit ex eo reci
piatur.

Alius modus est et fit in momento et omni tempore
ac igne. et talia uina recipiuntur aut per se aut cum mi
stura alterius uini uel aque sic oportet facere. Et quia naturaliter ut
diximus / uinum de facili recipit omnes impressiones saporis et coloris

atque odoris. et laborandum est cum preparandi potentia quoniam res iste de
coctione facere possunt cum vino imponuntur. ne in his vel corpo
aliquibus faciat immutationem fortem et tamen addere in musto mel
vel zuccarum indebitam quantitatem. quia excessus ille rem oc
cultet secundum meliorem extimationem. vel si ex incautela processit
nec possit aliter obviari. tempera illud cum eo quod removet de ide
lectatione eadem. Ut si super sit amaritudo vel acetositas tempe
retur illud cum dulci. et sic de similibus. Et si nimis erit cale
factum infrigidetur. et sic contraria contrariis rectificentur.

Memorandum vero quod inter dicta quedam vinorum confectiones cum
ad ignem fiunt ut diximus. aut quia aliter fieri nequeunt aut quia
frigida non inveniunt. et necessitas non patitur tempus expectationis.
Inde est quod quidam hermetis filii appellaverunt ignem solem.
et quidam caloris naturalis rerum vicarium. et dixerunt eorum aliqui
in quibusdam eorum secretorum libris. quod operatum calor solis universis
bus tue innumeris i.e. annis. possibile est fieri posse per ignem
die uno. Ignis quidem facit acquirere aut detegi rebus quibus
applicatur alias et alias proprietates et totam nature opus non est
occultum deo. Et dixerunt quidam. quod de sensibilibus fiat ab hominibus
minimum est. Ergo et tu vel quis expedit cum igne aliquid fi.
fiat cum cautela. quia in arte istarum illarum rerum exquiquan
dis non est parva pars sollicitudinis. Et nam est quod pannificia et co
a/ comm dant frequenter et sepe vituperant. et quidam non alterum
hec in vilitas quam per ignem fiunt magisteriis. et ideo in pluribus de
ficiunt atque decipiuntur eorum extimationibus. Vinum mirabi

Vinum mirabile pro melancolias cardiacas. le pro melanco
et adusta colera laborantibus. prestat in viis lias cardiacas. etc.
epatis urinarum et venarum. et principaliter colericis. Tollit enim
tristitiam et inducit letitiam. et facit hominem compotem rationis. et to
tum corpus colericum hominis in melius disponit. et inanitates hu
morum rectificat. valet etiam contra omnes quartanarios ex adustione pa

tietis. ⁊ fac̄ urētē colorē ſanguinē hr̄e laudabilē
q̄ ḥitū ſcḋm aīe rationał' diſpoſitōē acqrēe ⁊ reiu
ueſcē nutu dī. Cuiꝰ h̄ eſt ɔfectō. ℞. bugloſſe mūdate
abutioꝛ̄ medulio. lib. i. ⁊ ſene. lib. i. roſaꝝ rubeaꝝ. flo
boraginis. floꝝ bugloſſe. añ. lib. i. ɔtuſſent ⁊ ponāt̄ i ſacello
quī ponāt̄ ī uaſe capiēte tres ſaumas aſinoꝝ. ⁊ ſup̄fūdat̄ mel
muſtū exp̄ſſū albū. ⁊ medietas īmediate bulliat
⁊ diſpumet. quo fc̄o ī uaſe p̄dicto ponat̄. ⁊ tali uino
repleat̄. ⁊ cū claīficatū fuit p totū annū maxīe
uē utat̄. yeme ⁊ autūpno. Sꝫ qn̄ eſt p̄uiſtacha ⁊ regi
mē ſanitatis ñ ponit̄ ſene. ſꝫ been ſcꝫ albi ⁊ rubei.

Vinū cordiale eſt p̄prie uinū bora-   añ. ʒ. i.
ginatū ſeu bugloſſatū ualꝫ p̄prie ɔ̄ cordiacā. ma
niā. ⁊ miliā ⁊ tremorē cordis. ⁊ mūdificat ſagui
nē. ⁊ malas aufert ſuſpitōēs. Vtile qꝫ ē inoī ſpē co[n]ūc
tōis ſcabiei ⁊ lepre. adducēs letitiā ⁊ inclinat uētrē
ad lubricitatē. ⁊ fit cū libris ipī ponunt̄ muſti. lib
xvij. ul' xviij. ⁊ bulliat donec reſideat ⁊ clareſcat. ⁊
p̄prie ɔfortat regitiuā ūtutē. ⁊ qn̄ ſuc̄ eius claīficat̄ bi
bit̄ cū uino. purificat ſanguinē. ⁊ ñ indigꝫ dulcoratōne
qꝛ talis ſuc̄ dulcis eſt.

Vinū bugloſſatū ſcḋm macobrīū fit cū radix buglo
ſe bn̄ munde. macētū ī uino donec ſaporē ⁊ ūtutē
ſumat ipī. ⁊ aſſiduetꝰ bibe qn̄ humores melācolicos ⁊
aduſtos ad uat purgā. ⁊ rectificat cerebrū īfectū fu
moſitate melācolie. Et ego addo. qḋ ceruices ⁊ fa
tuos. ⁊ quos ligāt oꝫ ſanat. ⁊ ad ſenſū ⁊ diſcretōē re
duc. ⁊ teſtis ſit ɔſciā mē. qꝛ uidi libari quādā dn̄a
de ūbe. q̄ frequēt̄ exq̄cūqꝫ ura ul' melia efficiebatꝰ fatua
laſans ūba uitupoſa. ita ut oportet ligatā teneri ido
mo ſua donc furia illa ceſſaret. Et fuit ſatū h' reme

duz ex doctina cuidaz pegriz . qui pvenit ad domuz illi' eliaz
Vinuz passulatuz hoc m° fit . p qualz psalma vini || petros .
ponant passularz pinguiuz sine arill' pistataz . lib . ij .
cinamomi excorati b̃n cquassati ʒ . ij . ⁊ bulliat in aliq̃ q̃ti
tate musti . ⁊ supponat alio musto / ⁊ in vegete intromit
tat . ⁊ in duodecz diebz erit clarificatuz . ⁊ ē bonuz odori
fez . ⁊ oz freq̃nt̃ misceri cuz ē in vegete . ⁊ cuz clarificatuz
fuit / recipiat de eo . mane ⁊ in yeme . ⁊ ē vinū senuz ⁊
decrepitoz ⁊ melancolicoz ⁊ flematicoz . ⁊ pãpue mu
lieres impinguat . lenit pect' / ⁊ confortat stomac . ⁊ addit
in substa epatis . ⁊ confortat virtutez ppriē / ⁊ calefac sanguinez ⁊
resistit putrefactioni / ⁊ movet de nauseatiõe ⁊ mollifi
catiõe stomachi / q̃ accidit ex acceptiõe ipi . Et ē bonuz
in tussi ⁊ asmate . ⁊ laxat ventrez nãli . ⁊ stringit lub
cantez ut accidit nãli . sic levigantia ⁊ silia . ⁊ confortat
ptẽ digestivaz retentivaz ⁊ expulsivã . ⁊ valz ɔ̃ sincopi
⁊ ɔ̃ typanicẽ . ⁊ q° ē pessimuz ideo flema ⁊ ppam laxativã hu
miditatez seu aquositatez ɔsumit . ⁊ usus ē phibet nasa
in corpe ⁊ postea si nasci voluit . Et q̃ assiduat illo / nõ po
terit unq̃ in corpe suo exercere egritudinẽz flematicaz .
Vinuz nãli . laxativuz fiat hoc mõ . Scindat vitis p
longuz . ⁊ trahat medulla exca maliq̃ q̃titate . ⁊ ipo
nat scamonea vl' elleboro nigro aut esula vl' alio for
ti laxativo . ⁊ stringat vitis ⁊ ligetur sicq̃ñ infixit . ⁊ tran
sibit liquor pducẽd ad gñatioẽz uvarz plenã illiz ⁊ i
fiaceret ill' . ⁊ fiet uva laxativa ⁊ vinuz laxativuũ . sicq̃z
fiet ipzum . Et iã palladi' in lib' suo de agricultuã do
cet face alia laxativa / cuz frequẽti adaq̃tiõe de sec° capr .
Et silr' docz facẽ rosas albas nasci vi'des vl' aculinas
pcũd mod poñendo colores in medio stipitis plante rose .
Et mod' iste ē de excellinti orib3 opib3 medicine . sm

gen᷒ laxatiuor̄ d̄ qb; fi pot̄ . qm̄ malicia rez illaꝝ alterat̄
tm̄ ꝑ recessiu; ū tutis eaꝝ a sbi que faciūt operatōe; sine
nocumento . lz mag̃ pigre . ꝛ hec ē nobilior excorpato me
dicinaꝝ q̄ fi possit ꝛ pauca sciūt hec . ꝛ ū ietā ē iaz una
cui quilibet g̃nuz mouebat sellaz unaz . ꝛ reputabat
admirac̄lz ꝛ pruniz sili . ꝛ nil ē forte ñ ammirabile sa
enti illō . Et qui nesciat nāls ꝛ potētias rez sup̄ hanz ꝛ ħt
imaginatiuaz fortez in ope nē fac̄ appare mirabilia .
Cū ēqm̄ mag̃ ul' uino infusit ūti laxatiuū . ut pruna sic
ca ul' uue passate . ꝛ morant̄ infuso uino donec tgescat .
ꝛ lauāt uino ꝛ recipiunt ꝛ laxant . Et qui nesciunt ma
gisteriū mirant̄ . Btūs g̃ ille medicus cui d̄s dat sc̄iaz ꝛ in
telligētiaz . qm̄ est q̄i nē scaus . ꝛ ñ abrecautuz ē c̄stuz
ē in sc̄iā salomonis sui sapia . honora medic̄ ꝛc̄ . ꝛ ē illuz
creau͂ altissimus . Sz heu mlti sūt uocati . pauci uō electi .
qm̄ sc̄iā medicine . iaz redacta ē ad opiōe; emothor̄ d̄ qb᷒
ēē dic̄ . Emothia aūt sola uniū sa ꝯtēplant̄ . De ē plura
singl'aria ad uniūsale reduxit . melior inter eos habet̄ . Ideo
bn̄ diffiniu͂ q̄daz dicēs . Medicina est sc̄iā que nesciat̄ . Ds
aūt bn̄dc̄̄ꝝ sciē ꝛ intellige acopari faciat nos bn̄placitū

Uinuz ꝑ faciē colorāduz ꝛ ē ad ornatuz ꝛc̄ . | suuz .
Recipimuz iaiuz ꝛ aluū̄ succa inuz pp̄ inuino rubeo tm̄
bulliat̄ . donec de . vi . ptib; reuitat̄ ad unaz . ꝛ deīn cuz aucto
ne liniat̄ ū uult . Dimuz qd̄ d̄r nepta ꝑ uno ser
tario uini . R̷ . c̄c̄ . electi excoriati . garioff . cinamoni exco
ticati . an̄ . ʒ . ij . g̃na padisi . ʒ . ß . sansuca ʒ . ij . fiat cuz op
timo g̃eco ul' alio uino optiō . ꝛ loco mell' ponat̄ succ
cuz g̃no musca . ꝛ est nobilissimuz . Uinū cuz des sapoꝛ todo .

Uinuz cui des sapor todoꝝ inmomēto ꝛ ē curioso . mariē
ꝑ paciis seu ꝯuiuiis regiz ꝛ dn̄or̄ qui uolūt se ostē
tare ꝛ habere mirabile; diuisitatez uinor̄ ꝛ in ꝑte q̄ ē adho

norez est ad utilitatez qm̄ pluῑc mod' pōt effici uinuz
uinuz ad m̄ltas res medicinales ſcḋm uirtutez rei q̄ ſibi
applicat' . ⁊ mod' ē breuis ⁊ talis . Ponat' inaq̄ uitis
h'ba ul' ſp̄es aromatica q̄ delc̄ta ꝑ odorez nālez . ⁊ uirtut' illi'
rei ēit excorpata inaq̄ illa dcā . ⁊ ēit ꝯ ſapor ⁊ odor illi'.
⁊ de illa aq̄ ponat' modicū ῑ uino bibendo . ⁊ ēit uinū ῑ
ſapōē rei appoſite aq̄ uitis . Vinū de roſa marina .

Vinuz roſamarinū . i . ꝯ rore marino . Inq̄d ē auctor cuz
eēz in Babillonia accepi cuz m̄lta ſollicitudine
⁊ ꝑcuz iſtantia a q̄dā antiqſſimo ſaraceno uirtutes
Roris marini . quas ſcc̄ipta ſibi q̄ nlli de ſuis ꝯmunica
ri retinebat . Et dix̄ . q̄d de excellentioribz opationibz eſ
eſt cuz uino . Deīn cuz balneo . Deīn cuz electuario . Deīn
cuz fit ex eo oleuz . q̄d eſt ineſſtīū balſamj . Et uinuz
q̄ fit incē ahor , cuius ꝓprietates ſūt mirabiles . Naz ipm̄
ē utile in oībz egritudībz frigidis . Rectificat appetitū
⁊ ꝯfortat ſua aromaticitate qua oīa dilatat' . Et ſua
ſtipticitate qua ſbā riuor aggregat' . ⁊ ꝯfortat oīa mēbra
anīuos . ⁊ cū lauat' ex eo facies reddit ipſaz plēciā . Et
ſi capt' lauet' ex eo nō cadunt capilli imo m̄ltiplica
tū . ⁊ uſus ꝯſuat ꝓpē abantēe . ⁊ abluit mal' puſtul' .
Cōſumit flemma ⁊ melincoliaz . ⁊ ꝯfortat ꝓprie ſbaz cordis .
Et ex h' fac' acq̄re aut ꝯſequi iuueneſcētiā . Et forte q̄
aſſiduauit eo ñ putrefiet corp' eī . Et cuz abluit' os
ex eo . reddit odoriferū ⁊ ꝯfortat d'ntes ⁊ gingiuas . can
cruz ſanat . Et q̄n lauant' cuz eo cancri ⁊ fiſtule ⁊ huī'
uulnā . deſiccat ⁊ rectificat ea . Et q̄n quis ex longa
īfirmitate infirmi' ſui debilitat' fuit panez aſſuz ῑ eo ꝯ
uino freq̄ntauit ꝯmedē . rectificat appetituz ⁊ ꝯfo
tat eī mēbruz d'bilitatuz . Et cuz aq̄ pluuiali ꝓprie de
coctionis eius flor' tēpatur ⁊ aſſiduatuz rectificat ptiſi

vinū de roſa marina .

cos et ethicos. et est secretum. et ualet datum uinum in cotidiana
aliuagina et quartana. Et ualet in cardiacis passionibus cordis
et nausea et disinteria et fluxibus. Item quod est de excellen
tioribus operibus eius. est uirtus eius tiriace contra uenenosos et ab
et uenenum. Est tutela magna tam in potu quam in cibo. et
confortat uirtutem debilem regitiam. et est potus proprie paliti
cis et tremulosis et relaxatis neruorum. et confert podagre
paralitice. Et in summa confert omnibus mulieribus proprie hu
mide complexionis et rectificat earum matrices. et prodest ad
conceptum. ¶ Et fit electuarium ex floribus rorismarini et me
le despumato sicut quod fit mel rosatum. et est mirabilis
usus eius ad omnia predicta. ¶ Et fit stupha ex illa herba et
floribus quod dicitur balneum uaporosum mediante decoctione.
¶ Et est balneum uite et mortis senectutis. quoniam as
siduatum eius facit renouari ut aquila iuuentutem suam.
assiduantes balneo ipso. et est secretissimum. ¶ Et fit ex
eo oleum sicut mel quod gerit uicem balsami. et est res ardu
a. cuius magisterium hoc est. Impleatur amphora uitri flori
bus eius et claudatur cum panno duplicato cerato. aut
cum cera et cooperculo ita quod non respiret. et sepeliatur in are
na usque ad medium. et moretur sic per mensem unum uel plus
donec flores dissoluantur in aquam. et sepeliatur aqua illa pura
et ponatur ad solem per xl. dies. et inspissabitur aqua illa
ad modum balsami. confortat et cor. cerebrum. et ad totum
corpus ualet. Confortat debilitatem neruorum. remouet pa
nos et maculas faciei. Seruat iuuentutem. et patet ex
perientia balsami. quoniam gutta eius super aquam posita per
tit fundum et stabit. Et si ponatur gutta eius in oculo in
oculis ieiuno tamen. maculam telam lacrimas et omne malum
sanat si tribus uicibus iteretur. ¶ Amplius res experi
ta est. quod aqua uite ante res et amne uisa est facta de uino ipsius
sui

remollita fuit dicta herba. curat flegma salsum. scabiem
cancrum et fistulam, que non possunt aliter sanari. Et si fuerit
et resiccata dicta herba et flores. si ex ea iungantur mane vel
morbum palaticum frequenter ad calorem rectificat et quinque
sanat. Sunt alie operationes singulares que hic propter bre
vitatem obmictuntur. cum sufficiant que dicta sunt.

Vinum oppilationem splenis et epatis et renum. Ponantur
in eo folia et radices acoree. scolopendrie. endivie
et matrice absinthii. et facta mixtura bulliatur vel bona
calefactione. ponatur ipsum vinum in saccello et reliquatur ad
modum claretti super dictas herbas. Et si egrerit aliquid dulcorationem
propter amaritudinem. ponatur aliquid passularum aut zuccari seu liqui
tie etc. et est mirabile in hoc casu. Et in autumpno quidem vinorum
augetur et minuitur secundum bonitatem ligni vasis et malitiam.
Unde est quod vinum conservatum in vase tamarisci confert valde

Vinum barbaricum ad sanandum plagas solo splenis
potu. Recipe de caulibus rubeis et domesticas barbarias.
de cambombis de canape et anathasia. aut de radicibus ru
bee maioris ad pondus aliorum. hec omnia siccentur et adumbratam et
postea pulverizentur et ponantur in sacculo. et sacculus in vino bul
liente et dimictatur siccare. sepe sacculum ducendo per vias. et bibat
de illo mane et sero ad pondus ℥ .iii. vel parum plus. et super pla
ga ponatur linteum subtile et folium caulis desuper. et curat et sanat.
Et hoc est preciosum. Pro aliis non datur de pluribus [illegible] tantum ebur
digitus capi potest in vino vel ovo. et facit operationem eandem. et
cum hiis vulnera intrinseca et extrinseca. sanantur quasi divina
operatione. Oportet tamen medicum mentis complexionem vulnerati et ei
consistentiam. utrum valde minuerit vel febrem habeat. tunc autem
non est ita secura hec operatio. Alias indifferenter operatur quod sanat.

Et si fuerit uve vinacee et pruna laxativa et fici et huiusmodi
fructus sicci, qui remollitive pellis eorum. corrugata hui

ditate cōi bibitu regesscit. et sic q̄ ponunt uue passate i
meliori uino albo q̄ h̄eat. et regescit et iplebunt uino illo.
et omiscebr medulla uuarum cum uino illo. et fiunt uue qui no
ue et insaporē erit illi saporis cuius ē uinum. Et si ponat ipe u
ue aut pruna ul' sic ī uino ul' aq̄ inq̄ exuituata sit aliq̄
laxatiua. iplebunt humore illo laxatiō et acquirent eis uirt
laxandi s'm genus excorpatarum ilique p̄dco. Vinū aureū.

Vinum extinctionis auri. Hoc uinum h't p̄prietatem magnam
in additionibus mlt'is. q' tali opat'. Extinguat lamina auri
i bono uino. xl. aut. l. uicibus. et dimittat clarescere et dili
gent' colet et fuet. H't ē uirtutem ofortandi cor. Desiccat
supfluitates omnium aliarum fecum et sanguinē. Et sua clarita
te h't illuminare sbam cordis et sp̄s. et sua soliditate ofortare.
et suo tēperamto tpare. Et p'suado sanguinem et omisabli
corruptive mūdificare. et sua grauitate supfluitates ad ptes
expulsionum inclinare et uinetutem ofuare et uirtutes mi
nerallum p'suare facit me... opatoribz. Et ipse soluit ui
nam denegatam. et sanat epileticos et isensatos. et ofert le
psis. Et in ulta moderno de noblibz et maxime d' platis fa
ciunt bulliē petias auri magna cor sumda. Et alii reci
piunt ipatell' cum electuariis. Et almati sic inofectione q̄
dr dyacameron. inq̄ intrat utrusq; auri. s. et argenti limata

¶ Et qdam uiunt tenē frustrum auri iore. et saluiam dglu
tire. Et qdam alii ouitunt magis potabilem. et suffic modi
ca qn̄titas iuice et anno. Et ē ipm uinum p'suatiuum
sanitatis et plogatoris uite. ut difficile sit credē. Et qui
alii et alii diuersis respectibz sic diuise sunt hoium osiderationes.
Et qui assiduat tenē more. et si faciunt p' tonem. nō h'
ragunt absq; silitudie uitans. Nam optimum ē. q' tenē ar
gentum iore. tollit sitim. Et corallus more retept' ofo
tat stomachum. et ipe qdem corallus suspēsus ad collum. ita

q(uod) pendeat usus stomaci, p(ro)hibet stomachi co(n)turbatio(n)e(m). et ex-
p(er)tus sum q(uod) apposit(um) vinat. (et) depositu(m) deficiat vinamentum. (et) sup(er)
ponitur. vinamentum reddit. ¶ Et breviter o(mn)e vinum suscipit
virtute(m) (et) op(er)atione(m) re(rum) que exvirtuant in eo s(ecundu)m modos iam
dictos. ¶ Et ad ista capitula multiplicanda suffic(it) ingenium boni
artificis (et) scientia simplicium. Et auru(m) quidem vero e(st) res p(er)fectis-
sima temp(er)amento equali (com)positum inmobili p(ro)portione eleme(n)ta-
rum virtutum. cui de p(ro)positis non est simile. (et) p(ro)pt(er) id q(uod) h(abe)t d(omi)n(u)m
virtutib(us) ex p(ro)prietate anime. insuit ei ex influentia celi specifica.
virtutes alie. ¶ Quo(n)iam sasura(?) sta(?) cu(m) eo n(on) timescat. (et) p(ro)p(ter) ple-
nitate(m) sua(m) est quasi stella celi. qu(onia)m ip(su)m est impassibile. (et) n(on)
obumbrat n(ec) dissolvit(ur) n(ec) annichilat(ur). (et) e(st) q(uas)i miraculu(m) n(atur)e. ne(c).
cu(m) sit res (com)posita (et) ele(men)tal(is). Confortat insup(er) (et) sinceat
sup(er) o(mn)ia s(ubstanti)am cordis (et) mu(n)dificat ... (et) palliat lepra(m) (et) refre-
nat illa(m) p(ro)p(ter). qua(rum) op(er)ationu(m) effectus n(on) rep(er)it n(on) in eo auro
puro q(uo)d mineale (?) invisu(?) d(omi)ni. Ideo falluntur multi alchimiste.
na(m) (et) s(ub)stantia(m) (et) colore(m) auri faciu(n)t. n(on) t(ame)n virtutes p(re)dictas in eo insun-
dunt. Immo advertendu(m) e(st). q(uod) q(ui) recipit q(uod) sit de auro dei.
(et) n(on) de op(er)e manuu(m) ho(mi)nu(m). Na(m) illo p(ro)p(ter) res q(uas) vitas ... ext(ra)neas
a(n)i(m)a humana q(uam) mei sufficientiatne invenerunt (et) i(n)gredi(untu)r nocent
cordi plurimu(m) (et) vite. Et d(omi)n(u)s b(e)n(e)dict(u)s creavit illo ad salute(m)
humana(m). videlic(et) ad necessitatis eis ministrandam (et) s(er)vanda
op(er)a b(oni)tatis moderato usu. S(ed) ip(su)m p(ro)p(ter) usu(m) inmod(er)atu(m).
(et) s(er)vatu(m) (com)mod(ius). ... totadie moluntur v(er)itas ho(mi)nu(m).
qui (con)vincit ingrat(i) cu(m) (con)gregent ea.

Vinum raspatinum. i. linguam q(uo)dam stipticitate mordens
(et) repuncativum appetit(us) (et) villos stomachi (con)g(re)gando p(ro)p(ter)
eius po(n)ticitate(m). Et in ebris ex calore dissolutis potissime iestate.
(et) colericis (et) sanguineis e(st) medicina. Et fit q(uando) aut ponant(ur)
aliq(ui) uve acerbe cu(m) maturis q(ua)n(do) uve pistant(ur). vel q(uo)d melius
est. resuent(ur) uve (et) pistent(ur) cu(m) rapatis suis (et) aliqua

q̄ titate · ⁊ immictant̄ uegeti cū musto · et ibet̄ cū musto
illo a suco rapationꝫ illoꝝ agrimonꝫ uuaꝝ q̄ sūt acetosa
cū pōticitate, q̄ ā stiptica sit cū stiatate. **Vinū p̄ memo-**
ria.

pro memoria

Vinum ad memoriam reparandam ⁊ ꝯ obliuionē
R̷. cicubeꝫ · ʒ · i · piperis lōgi · galāge · an̄ · ʒ · ii · gariofoli ·
cubebe · an̄ · ʒ · ß · nuc̄ muscate · ʒ · i · ⁊ ß · fiat puluis ⁊ ligēt
lēte in sacc̄lo · ⁊ ponat̄ in uino · lib · vii · bulliēti ex igne ·
⁊ cooperiat̄ ne respiret · ⁊ p̄mictat̄ clarificari · ⁊ cū opus ē
assidueti · nec sacc̄lus de int̄ remoueat̄ · Valꝫ ē ad cale

flatus

faciēd infrigidatos ⁊ hūidos desiccandos ⁊ ꝯ cerꝫ disc̄ratiā
⁊ uētositatē ·
¶ Vinum in quo · ʒ · x · epitimi bullite
fuerint, ul' esule p̄ noctē mane colatum ⁊ bibitū sto-
machicos ⁊ melanconicos iuuat · **Vinū ad clarifi. oclos ·**

Vinum eufragie ad oculos · Ponat̄ de ipa eufragia ī mu-
sto · ⁊ fiat uinum eufragiatum · cuius usu oculi senum re-
iuuenescūt · ⁊ aufert ī pedimentum eoꝝ ⁊ defectus uisus
ab oī hoīe · de q̄cūq; etate / sistit in habitudīe flēmatica
ꝑ̄pe sūt pinguis · ⁊ ē qui p̄misit nichil uidēs, longū tp̄s x
⁊ infir[...]ꝫ restitut̄ ē ad uisum usu eius · Ipa ē herba ca
lida ē ⁊ sicca · ⁊ h̄t hec ap̄p̄tate · ⁊ q̄n puluis ei ꝯmedit̄
cū rubeo fac̄ idē · ul' de pluc̄ recapit̄ cū uino · Et sup̄
sūt testes fide dignī qui fecerīt in seipis · ⁊ q̄ n̄ pote-
rant legē sin oculariis · ⁊ legerīt p̄ modū absq; illis
ē lictā sbtilicē · sꝫ usus uini eufragiati n̄ h̄t pā ī p̄
ficiendo · ⁊ si nimis eēt uinum forte · tēp̄et cū aqua
feniculi · ⁊ si opus ē · addat̄ çuccarū albū · **Ad idem ·**
¶ Vinum ī quo steterit enula cāpana p̄ triduū ·
mirabilr̄ uisū clarificat ·

Vinum cū · t̄tia p̄te aq̄ rosate · in q̄ remollita fuit tu-
tia p̄ri ē excocta poiez n̄ālez, aut de aloe dissolutū
fuit cū modico çuccaro colligatum · absterg̅it ⁊ mūdi-

ficat caliditas oculorum. Confortat et clarificat visum. et non permit-
tit humores fluere ad oculos. et fluxum disrumpit/ et lacrimas restringit.

Vinum salviatum dulce diversimode faciunt. quidam aliqui
suspendunt fasciculum salvie in vascello. Alii coquunt. sed quocumque
modo fiat/ ita quod non corrumpatur nec alteretur/ sed in sua per-
maneat bonitate. Recipit mirabilis usus eius. modo remol-
lificat gingivarum et dolorem dentium et commotionem. et precipue omnium
membrorum nervosorum. et confortat membra lapsa debilitata propter fle-
ma vel humiditatem humorum aquosi. sicut in paralisi et huiusmodi. Et temptavi
in multis hominibus dolores et contractiones spasmosas nervorum/ cum unc-
tione vini decoctionis eius. et aliquotiens liberati sunt. et res certa est.
et melior quam invenimus in hoc casu. Et valet in epilensia propter et curas
stomachi et matricis/ quoniam sunt loca nervosa. —

Vinum absinthii facies et manus. Dissolvatur tartarum ve-
getis albificatum in igne et distillatum per filtrum et con-
gelatum in bono vino greco permisceatur donec clarificetur. et de
eo lavetur facies aut manus. et non tergatur donec exiccetur/ et
tunc iterum lavetur cum aqua. Nota faciunt vinum in quo sit dissolu-
luta clara ovi donec sit antes: sed expedit renovari omni suo die.
Usus autem huius absinthii tergit cutem. subtiliat pellem. sanguinem
ad superficiem producit/ et applanat corrugationem cutis. ysopy.

Vinum ysopi virtutem habet diureticam dissolvendi/ consumendi
et attrahendi. Donatur de ipso vino ysopato deliquia. Est
enim propter vinum senum. et potest eorum valet in tussi humida et epi-
lensia. et multotiens usus eius sanat illam maxime in pueris.
et omnia loca humorosa si lavantur cum eo/ desiccat et sanat.
sicut est pulmo et matrix. et aperit vias vocales. et facit vocem
claram. Est enim herba calida et sicca. Ad idem valet vinum
liquiritie et coriandri mundi. et confert asmati. Item vinum lipsu-
tum tepidum. in quo dissolute sunt pecia die. observo in inti-
tu lecti receptum. aperit pectus strictum. habilitat ad res-

purans. confert tussi. et maturat catarrum. Item decoctum ysopi
assiduatum sanat ydropicos et caducos, proprie pueros.

Vinum confortans omnia membra principalia et sanitatem con-
servans fit de zinzibere albo ʒ.i. cardamomo domestico
ʒ.ii. cinamomi ʒ.i. macis ʒ.ß. coriandri preparati ʒ.v. rosarum
rubearum ʒ.i. colatum et clarificatum in uitreo uase. Fuerit et

Vinum aliud ad confortationem totius corporis. Fiat de [illegible] utatur.
cubebe. gar. [illegible] an. passularum ʒ.i. Bulliat in optimo
uino lib. iii. donec ueniat ad duas. et antequam deponatur bul-
lire aqua rosarum ʒ.iii. et zuccare [illegible]. et bibat ex eo in mane
et sero ʒ.ii. uel iiii. Usus autem istius confortat cerebrum et uir-
tutem animalem. Conseruat reuma frigidum per ablatiuum.
et confert omnibus senibus et ualet contra sincopim et lipothomiam id est
defectum cordis et malefactionem membrorum et stomachi fri-
giditatem et indigestionem consumit superfluam humiditatem
delectat ex spiritibus seu augmento non diuisam. Rectificat
calorem. faciendo cibum digerere et sit bonum sanguinem. Contra
uentositatem et [illegible] matris ex frigiditate uel nimia
humectositate [illegible] naturali [illegible] si bibat
uel [illegible]. Valet similiter contra uomitum et contra lienteriam et contra in-
digestionem. et omnia spiritualia membra confortat. Et est utilissi-
mus usus eius conualescentibus ex egritudine cronica et frigi-
dis. in quibus principalia membra sunt infrigidata atque confec-
ta. et est tiriaca uite. et confert tussi et pectori.

Vinum feniculatum. fit proprie de semine eius. Valet contra
caliginem oculorum. excitat uenerem. Soluit ydropisim
et elefantiam. Et ego probaui in pueris et in [illegible]. Obui-
at ueneno uel ab malarum [illegible]. et contra tussim et pulmonis
[illegible]. Multiplicat lac et sperma. et quando fit cum radice ipsi-
us iuuat nefresim. et medetur egritudinibus uessice. quoniam pur-
gat matrices et soluit menstrua. Et uinum quod est proprie

de eis.

de ei' ſenne tollit nauſeā ⁊ ſedat lateris dolores. Ventoſita
tē expellit. Digeſtionē confortat. Oppilationē ꝑ ſui amari
tudinē aperit. Splenis etiam ⁊ uiſcerū dolores placat.
Vinū de aniſo aperit oppilationes meatuū ⁊ uias inte
riorū preſeruat a colica ⁊ uentoſitate. Et rectificat digeſti
onē ⁊ eructuoſā bruinoſā tollit uſus ei'. ⁊ ꝓpe ꝯpetit
mulierib; nutrientib;. quoniam aperiendo poros ⁊ ſubtiliando
ſanguinē atq; calefaciendo multiplicat lac ⁊ rectificat
lac aquoſū. Et quando zuccarat' eſt meli'. Et tollit dolo
rē renū. Et uinū quoq; renū eructuoſitate ⁊ arenu
lis. n̄ inuenī feſtini' remediū. Quā accepto ſuū uſ'
iſtorū electuariorū cū ꝯmeſticē; ſ. dyaniſi. ⁊ dyadraga
ti. Nam ſtatī facit dolorē quieſcere. ⁊ mundificando re
nes adducit arenā ꝑ urinā. Et ip̄m quidē uinū pōt fi
eri igne ⁊ ſine igne. **De uino laxatiuo.**
Vinū ebulatū. i. de granis ebulorū ⁊ eſt laxatiuū. Deco
quātur grana ebuli q̄n ſūt matura ⁊ ꝓprio tp̄e uindemiarū
cū muſto. ⁊ remoueatur ſpuma ebullitionis. donec de
muſto ſit tertia pars conſūpta. ⁊ in nocte ponatur ad ſerenū.
in caſtrinū uel ꝑcolatoriū lineū uel ꝑfiltrū q' me
li' ē diſtillet. Deinde recipiat' q̄ntitas iſti' muſti colati.
⁊ ponatur in alio muſto ⁊ ſtet donec placeat ei color
⁊ ſapor. Et mittatur in uaſe ⁊ expectet' donec ꝯferueſcat.
⁊ tunc clarificetur cū clarefactiōe clare ouorū ⁊ ſalis. ſcd'm uſū
illorū qui ꝑparant uina. Iſta ā pōt fieri de uinis ueterib'
ſi placet. ⁊ ſimilr̄ in oppoſitōib; uino de radicib; ebu
lorū. ⁊ ē magis amabile ſ; n̄ ſic oppoſitū. ⁊ quanto plus fuit
de uirtute dictorū granorū. ⁊ magis ad ſpiſſitudinē tendet.
tanto erit magis laxatiuū. Et ſemper guſt' plurimis ſit in
dicatiū in ꝯmiſcabilib' ſ; ꝯfectionē. ⁊ de uirtute ei' requirit in

preteritibus ebulorum.
Vinum alkekengi .i. vinum de aristologia longa .s. de po-
mis rubeis eius. Quod secundum aliquos dicitur solatrum rubeum.
Et tempus collectionis eius est tempus vindemiarum. cum poma illa sunt ru-
bea sicut cerasa plena granis sicut grana ficuum. et latent
in folliculis. et sunt boni saporis cum quadam amaritudine.
Et colligunt et servant in filo per totum annum in folliculis
suis. et non putrefiunt nec exiccantur. Et cum adest tempus
operationis. accipiunt de illis pomis .v. aut .vii. aut
plura. et contricant cum bono vino greco aut alio bono vi-
no et colat et bibit. et confestim solvit retentionem urine
quam continet difficilem et diuturnam. et educit mineram
calculosam de renibus de vessica in magna quantitate et visi-
bilem. ita ut manu possit colligi. et interpollatus usus eius
sanat absque parecidibus. Quod si diuturna fuerit egritudo et in seni-
bus saltem cum hoc adiutorio remediatur. et per tutiores et
leniores sustinet paricees. Et fuit ipse me cardinalis.
qui iam per quatriduum urine abnegationem passus est. turgi-
dus ut uter. et desperatus nullis aliis sibi proficientibus me-
dicinis. de consilio meo media potione vini huius soluta est uri-
na in quantitate. ut impleretur cacca una. ex quo solo experto
tato medicamine illa. cum prava scientia et pauper factus est magnus
et dives. Et multis gratis deus dat scientiam magnam. et aufert
utilitatem et e converso. et totum est quia iudicia dei abyssus multa.
Vinum absinthiacum licet sit gravis saporis. tamen est ma-
gni valoris in causis conditionibus multis. Et unus
de modis bonis faciendi est. quod contundatur absinthium
viride vel siccum. et ponatur in colatorio et colet vinum
calidum vel frigidum super eum. in colatum. et iteratur
donec saporem et virtutem vinum recepit dicte herbe.

acuccit seu mellificat, puit epotet . et hic e melio
modus / qm unus ei est expulsiua isup fiae. vn
meli tnat unus ei pistat modus . ¶ Est at ofec
to 9 lubricos a murieis putredinales flemati
cas . maxie latitantes i cauitate corpis / a locis
occultis . dissoluit apit 9sumit . Et ht at hec pe
tate collocandi locu ne recipiat supfluitates
expulsiuas / q exponet scabilla . Ido quida me
dicor medicus / moi podagre uno ignoto ute
bat tali digestione . ina calida a frigida . et ut affli
gat uiscositate q adhet p cauitate fluxus . a co
fortat locu . ne refundat ad illu humore . a faci
ebat ex suco assinthij . a rosis . a boragibz . scariol
ul' exicariode decoctione . a dicebat q erat ana mira
bilis . Et ual dcm uinu 9 anaspasim . i . fumu sto
machi / et opilatoe splenis a epatis a ytericiam .
Valet 9 apoplesia a eut' lagilaz epilus otoe amu
saz . a ot suffocatione pp fungus uenenosos . a ot
uenenu . ¶ Vsus enim ei . uinu clarificat stoma
cho a epati subuenit . vrina soluit . extrina pu
gat a lauat huore acuitate uetre . a e spale remedi
inhys bibitu . cicuta . Jusqami . a apiu ali . narco
tica a oibz uenenis resistit . a fumigiu de uino
ipo pemloti suptu . ofert surditati . Et qm uulni
lauat ex eode uino . no infistulat . neqz arsat
caro mala . Et ual pruritu ex flemate corrupto .
Cui signu e exitura pustulaz albaz molliu pu
tridinaliu . ¶ Et qm capit an aliquoties qz itre
tu mare . no patit nausea nec uomitu . Et ualet
9ta epitimie a imutatoe locor a isimor uisitatoe

qm̄ n̄ pmittat aerem infectum nocere. Et quidam sunt qui
singulis temporibus uicibus accipiunt de suco crudo cum uno
ciatho unum. et dicunt non timere egritudines toto anno.
Et prestat sompnum et pututit tumores et dolores tollit. et
membrorum palitice stuphatum de uino decoctionis et dolores
tollit. et membrorum palitice stuphatum de uino decoctionis
eius. habet magnum remedium. Et gargarizatum ualet contra tu
mores lingue et uuule. Cum felle linito. tollit sonitus
aurium. et ad multas alias causas ualet. ¶ Mirandum quam
quod sicut in macrobii traditur. tempus fuit in quo tantum ever
cuit apud fere omnes laus istius herbe. quod in signo prestigii
dabatur de suco eius ad bibendum illi qui prius erat dux exercitus
ad certandum. credentes de leui per hoc acquirere uictoriam et salu
tem. Quam semper reddit et retinuet deus omnipotens inclito domino nostro
regi .k. Ad cuius gloriam nominis et honorem libellus iste premo
nitorum suum finem et perpetuum incepit et finit. Amen. Amen.

Tituli mensis iulii. de libro palladii. De uino scillite. 6. c.

Hoc mense uinum scillite sic faciunt. Scillam de montanis
aut maritimis locis sub ortu caniculari paulatim a sole
siccamus. Ex hac unam amphora uini libre mensuram mictimus
mensis .iii. cum superfluis et abiectis foliis quibus pro extre
ma uallatur. Quidam uero lamina ipsa filo inserta suspendunt.
ut uino infusa mergantur et non admixta fecibus. post .xl. dierum
spatium serta quam appensa sunt auferuntur. ¶ Hoc uinum genus
tussi resistit. uentrem purgat. flegma dissoluit. sple
neticis prodest. acumen prebebit oculorum. excitabit digestionis
auxilia. Tituli mensis augusti de eodem libro palla. De aqua inue

Nunc si deerit aqua eam querere ac inue | nienda. 8. c.
stigare debebis. quam taliter poteris inuenire. Ante ortum solis

hys locis quib; aqua querenda ē equalit' pnus mento ad sol
te p̄sso iacens intra spectab orientez ⁊ in quo loco crispū sb
tili nebula aerez surge͂ uideris ⁊ uelo rorez spage͂ signo aliq
uenie stipis aut arboris pnotab. Nam ɔstat siccis locis ubi
hec fiet aq̄ latē. Set t'raz genus ɔsiderabis ut possis ul' de
tenuitate ul' de habundantia iudicare. Creta tenues nec
optimi saporis uenas creabit. Sabulo solutus exiles in
suaues limosas ⁊ spatio altiore submissas. Nigra tra cap
sa humoribz ⁊ stillicidia nō magna ex ibernis imbribz ⁊ liq
re collecta sz saporis egregij. Glarea mediocres ⁊ incertas
uenas. sz suauitate p'cipuas. Sablo masclo ⁊ arena ⁊ car
bunclo certas ⁊ ubertate copiosas. In saxo rubro bone ⁊ ha
bundantes sūt. Sz puidendū ē ne inuente int' rimā refu
giāt ⁊ p int' uena dilabant'. Sub radicibz montiū ⁊ in saxi
silicibz ubres. frigide. salubres. Locis campestribz salse graues
tepide insuaues. quar sapor si optim' fuit noueris eā sub
t'ris exordiū de mōte hausisse. sz in medijs campis montano
rū fontiū suauitatez sequnt' si arboribz tegant' abu
stis. ¶ Sūt ⁊ hec signa inuestigandē aque. quibz tunc cre
dam'. si neq; lacuna est neq; aliqs ibi ex ɔsuetudine hu
mor insidet aut pteriit. Iuncus tenuis salix saluatica.
alnus. uitex. arundo. edera. cetaq; sic humore ēe gignunt'.
Locis g' quibz sup̄ dicta signa reperies fodiat' latitudine pedi
bz tribz altitudine pedibz. V. al' uez. ⁊ p'me solis oc
casū. mundū uas ibi ereū ul' plūbeū inuersū uel tutū
inuersū ponat' in solo ymis fossionis. Tunc sup fosse labra
crates facta de uirgis ac frondibz addita q; terre spatiū ēe co
opiat'. Secūda die apto loco si ineo de uase sudores inuise
eis inuenientur aut stille. aquas ibi ēe nō dubite'. Itez si
uas figuli siccū ne coctū. eadez rōe ponat' ac simili'

operiatur. Altero die si quidem vena est in presenti vas concepto
humore sudabit. Item vellus lane eque positum vel
coopertum si tantum collegerit humoris ut alia die fundatur
expressum. copias inesse testabitur. Item lucerna oleo ple-
na et accensa si ibi similiter tecta ponatur et sequenti die inveni-
atur extincta. superantibus elementis aquas idem locus habebit.
Item si in eo loco focum feceris et terra vaporata humidum fumum
nebulosumque ructaverit. aquas inesse cognoscas. His itaque
repertis certa signorum firmate notitia. puteum fodies et aque
caput requires. vel si plures sunt in unum colliges. Tamen
maxime sub radicibus montium in septentrionali parte querende
sunt aque. quia in his locis magis habundant uberioresque na-
scuntur. De puteis. c. 9.

Set in effodiendis puteis cavendum est fossoris periculum. quoniam
plerumque terra sulfur. alumen bitumenque educit. quorum spiritus
mixti anhelitum pestis exalant et occupatum statim nari-
bus extorquent animas. nisi quis fuge sibi velocitate suc-
currat. Prius ergo quam descendatur ad ima in eis locis lucer-
nam ponis accensam. que si extincta non fuerit. periculum non
timebis. Si vero extinguatur. cavendum est locus quem spiritus mor-
tifer occupabit. Quod si in alio loco aqua non poterit inveniri
dextra levaque puteos fodiemus usque ad aque ipsius libra-
mentum. et ab hiis foramina hinc inde patefacta velud na-
res intro agemus qua nocens spiritus evaporet. quo facto
latera puteorum structura suscipiat. Fodiendus est autem pu-
teus latitudine octo pedum quoquo versum ut binos pe-
des structura concludat. Que structura vectibus lignis
sedium densetur. et structura sit lapide tofaceo vel silice.
Si aqua limosa fuerit. salis admixtione corrigitur. Si dum
foditur puteus terra non stabit vitio generis dissoluti aut

ab umore liberabitur. tabulas obiectas directas undique
et eas circumfusis uectibus sustinebunt. ne fodientes ruina
concludat. De aqua probanda. c. 10.
Aquarum uero nouarum sic probabitur. In uase eneo mundo sp(ar)-
gis et si maculam non fecerit probabilis iudicetur. Item de
decoctaneo uasculo si arenam uel limum non relinquit
in fundo. utilis erit. Item si legumina cito ualebunt
ex quo aque. uel si colore perlucido caruerit musco et omni labe
pollutionis aliena. Sed qui in alto sunt putei perforantes
usque ad istimam partem terris ad loca inferiora possunt unde fon-
tis exire. si naturaliter subiecte naturam [illegible]. De aqueductibus
Cum uero ducenda est aqua. ducitur aut formis c. vi.
constructis aut plumbeis fistulis aut canalibus ligneis al' [illegible]
aut fictilibus tubis. Si per formam ducetur solidandus
est canalis ne per rimas aqua possit elabi. cuius magnitudo
pro aque mensura facienda est. Si per planum ueniet inter cente-
nos uel sexagenos pedes sensim reclinetur structura
sex pedum ut non possit [illegible] currendi. Si quis mons
interiectus occurrerit aut plana ei aque ducemus oblique.
aut ad aque caput speluncas librabimus per quas structura
perueniat. Sed si se uallis intersparsit erectas. pilas uel arcus
usque ad aque iter uestigia construemus. aut plumbeis fistu-
lis clausam [illegible] patiemur et explicata ualle consurgere.
Sed quod est salubrius et utilius fictilibus tubis cum duarum
tantum duobus digitis crassi ex una parte angusti ut pal-
mi spatio unus in alterum possit intrare. Sed cum primum his aque
cursus immittatur. fauilla per eos mixta exiguo liquore
decurrat ut glutine [illegible] si qua sit uitia tabularum.
Ultima ratio est. plumbeis fistulis ducere que aquas
noxias reddunt. Nam cerusa plumbo creatur attrito quo

corpib; nocebit humanis. Diligentis erit aquarum recep
tacla fabricare. ut copia ul' inopz uena p̄uinet.

De mēsa ponderib; fistular. c. xvj.

Fistula uō fistular plūbo fuct' hui' centenaria. x.
pedum. mille ducētas libras hāt. Octogenaria octi
gentas. xl. quinquagenaria simili. x. pedum pondo sexcē
ta octoginta. Quadragenaria. pondo sexcenta. Tricena
ria pondo quinquaginta. Vicenaria pondo ducenta. xl.
Octonaria pondo. c. xxiiij. De eodem lib' palladij.

Contra formicas. si morto hūt foramen. cor noctue admo
uemus. Si foris uenīt. cē orti spatium cinere aut crete can
dore signabimus. Contra erucas. Semina que spargenda sunt
semp uiui suco maceriat ul' erucar sanguine. Licet inter
hola p multa portenta serendo est. Aliqui cinerem de fico supe
erucas spargunt. Item squillam ul' morto serunt ul' certe su
spendunt. Aliqui mulierem menstruatem nudis cintam solu
tis capill' nudis pedib; contra erucas & ceteram. hortum faciunt
circuire. Aliqui fluuiales cancros. plurib; locis intra orti
crucifigunt. Contra animalia que uitib; nocent. Cantarides quas
irosis fuerit 9fricuum' oleo in quo sas resolui paucis intalem
& cum putande sunt uites h' oleo falces purges. Similib;
9sulem' alleo trito falces potatorie ferunt ungere. Nasci
quoq; prohibent si acia adbore uitium crura bitumē & sulphur
incendas. Vel si ablatas de orto uirino campas. aqua ex
coquas. & p orti tui spatia uniuersa diffundas. Ne can
tarides uitib; noceant. in cote qua falces acuunt' ipse sit
9terende. Formicas abiges origano & sulfure trito
foramen asperges. hec & apib; nocet. Item coclear uacuas
testas si uncebis. & eo cinere foramen inculces. Culices

galbano incenso fugantur / aut sulphure. Pulices amur
ca perfunduntur frequenter aspersa. Vel cumino agresti cum aqua
trito. Vel cucumeris semine agrestis aqua resoluto saepe infunderis.
Vel aqua lupinorum philotrum austitanubus uitaz. De muribus.
Mures si amurcam spissam patine infunderis et in domo
nocte posueris adhaerebunt. Item necabuntur si elleboro nigro
caseum vel panem vel adipes vel polenta permisceas et offe
ras. Et agrestis cucumeris et colocyntidis suffusio sic necabit.
Adversus mures agrestes. Apuleius asserit semina bubu
lo felle maceranda antequam spargas. Nonnulli toto dafnes
foliis aditus eorum claudunt. qui infestis hys dum merentur
intrant intereunt. Contra serpentes. Serpentes prae omni austi
tate fugantur. et nocentes species nocentia fumi graveolentis
exagitat. Uramus galbanum vel cervi cornua / radices
lilii. capre ungulas. hoc genere monstra noxia pellentur.

ut aneo regem .i. eo ad regem. 7 ascenso cathedram .i. salio cathedram. Quandoque per sub intelligitur
aliud verbum. ut pasceur silvas .i. pascendo consumitur: sic dicit virgilius. Quandoque verbum regit
accusativum per sinodochen. ut i truncat pedes. Accusativus regitur a principiis exceptiva natura.
Regula est principium verbum cantet construccionem quod habet suum verbum post se. Accusativus regitur appo
sicione exigentis. ut vado ad urbem. Ablativo regitur ex natura positivi ut ste
[illegible] ut i salustio. loca prime contagione. Quandoque accusativus ponitur cum i
[illegible] ut o deus facile dare [illegible] 7 est accusativus non regitur sed i [illegible] ponitur. vocativus a
[illegible] cum quibus illo non pergimus ut pergimus per peregrinationem ut per nos legimus
sub [illegible] sic [illegible] verbum. Regula vocativus vocatur sed ponitur absolute. Dicit tamen quod
quod regitur ab hoc adverbio [illegible] o quod nichil est quod nunquam est inventum tale adverbium o tamen [illegible]
[illegible] q legis veni huc 7 i adverbium [illegible] non [illegible] vocativo pos i [illegible]
quod non regit illum. Ablativus quandoque regitur a nomine, quandoque a verbo, quandoque a participio quandoque a preposicione
quandoque a pronomine quandoque ab adverbio quandoque ponitur cum [illegible] A nomine regitur [illegible] Quandoque regitur
exigentia accidentis. ut mulier magna pulchritudine quandoque exigentia cause ut i e albus, albe
[illegible] diversa quandoque regitur [illegible] exigentia comparativi ut ego sum albior platone. Quandoque ex
ut [illegible] ut i e maior platone uno pede. Quandoque [illegible] regitur ablativus ex natura posi
[illegible] ut e sum [illegible] te auro. Quandoque regitur ablativo ex natura [illegible] ut ego egeo pa
[illegible] [illegible] Regula est ubi quod ponitur ad remutationem seu
ad [illegible] regitur [illegible]. Quandoque regitur ablativus exigentia cause instrumentalis
[illegible] ut percussio te baculo. Quandoque regitur ablativus exigentia cause materialis ut [illegible] te
[illegible] Quandoque exigentia cause formalis ut lego gramaticam tribus annis. Quandoque exigentia con
doctrina. Quandoque exigentia cause [illegible] ut doceo te [illegible] .i. dum tu sedes vel quia tu sedes, 7 ita sessio tua
comitantie ut doceo te [illegible] [illegible] a participio tot modis quod regitur ab verbo. Regula
[illegible] Ablativus regitur a pronomine

Et nos q̄ oīs nōīa supponēs v̄bis ꝯcordare cū suo ūbo ī his accidentibꝫ. Nūo · Numō · ⁊ Casu. Q̄m oē
ūbū cū nōīe ꝯ q̄ntū ad intellectū: q̄a sigificat rē nōīatā ⁊ resoluit̄ sēp ī nōīe participii ut ē
lego .i. sū legēs. in ġn .i. es ġns. hoc ġn .i. est legēs. cū nōīe sequitur ī v̄bis ꝯcordare ī hac
p̄ ⁊ numō. ut sū ēgo. ⁊ sū plura. ¶ Genīs q̄m regit̄ a nōīe, q̄m a v̄bo. q̄m a participio. q̄m
a ꝯpositōn̄ ꝯgruentissimū. q̄m ab adūbio. A nōīe regit̄ mltis modis. q̄m regit̄ ex natā possessiōis
Regula est n̄ designās possessionē pōt regere genim̄ ea. signifiante possessionē ex natā possessiōis
q̄m regit̄ ex vi rei ut ē sū similis tui. q̄m regit̄ ex vi accidentis ut omnes mag pulchri
tudinis. equus albi coloris. q̄m reḡ ex natā partitiōis ut uni istorum erit. ⁊ q̄libꝫ istorum. Vn̄
h̄ ē aliorum declⁱs ꝯcordare cū genīo ī genē q̄a partitiuū n̄ p̄bꝫ ex repugnantis natē cū dic
nōē iq̄ parte. sic dic̄ p̄s. Sꝫ si ē substantiū n̄ ꝯcordat aliq̄ cū genīo ut creatū salis .i. ca
tum q̄ ē sal. ⁊ tal ꝯ sēp ꝯstruit̄ cū nōīe ī eius q̄a ptinꝫ ad unā ⁊ eādē rē. q̄m reḡ ab
latō ex natā sitalū. ut .i. ē pulcherrim̄ hoīm .i. pulcherrimū sr̄ oīs hoīs. q̄m sitalim re
git ꝯ ex natā partitiōis ⁊ ēē v̄bis ꝯcordare cū ꝯ sic dictū ē ut margarita ē pulcherri
mus lapidū .i. mag ē lapis ⁊ pulchrior oībꝫ lapidibꝫ. q̄m ꝯ regit̄ a ꝯparatō ī se p
gruentissimū. ut maior hoīz .i. maior hīs. q̄m ꝯ reḡ a ūbo ex natā ꝯstitutōis ut ego pa
uit maior isti. Regula est ūbū ptinēs ad indigentiā siue ad carentiā seu ad recorda
tionē seu ad obliuionē ꝯstruit̄ cū genīo ut indigeo panis ꝟ pane. recordo lectionum
ꝟ lectiōis. q̄m ꝯ reḡ a participio ex natā sic aūlo ut ē sū egēs panis ꝟ pane.
q̄m reḡ ꝯ a nōīe ex natā partitiōis ut ipse q̄ mōz ħ ē ⁊ hoīm ħ ē lori ilema
lis. q̄m reḡ appositiue p ꝯgruentissimū ħ ē p ꝯsuetudinē grecorum ut ī virgilio ten crurū
palleaira pendet ut ten crurū .i. cruribꝫ pendens. q̄m reḡ ꝯ ab adūbio ex natā pa
rtōis ut ubi locorum: q̄m ꝯ ponit̄ cū īterieccōe ut heu michi sorts ⁊ tal ꝯ n̄ regitur
Regula oīs casꝫ ponit̄ cū īterieccōe non regit̄ s īterīāalit̄ ponitur
[illegible]

[illegible] Item, que [illegible] nostri presentia et testium subscriptorum
Gentilis de Caya, Nat. Nycti [illegible] Petri de Sucella,
[illegible] Riccardi [illegible] de Rodio [illegible]
[illegible] pro se et suos heredes et sucr. vendidit dedit
[illegible] et recipienti pro se [illegible] heredes et suct. in perpetuum
[illegible] cum [illegible] cum [illegible] pro domus posite ad casa
[illegible] vicecomitis ab alio [illegible] vicecomitis, ab alio [illegible]
[illegible] possessionibus sunt usque in viam publicam et cum omnibus
[illegible] que in integrum continent confines et vocitat
[illegible] modo aliquo pertinent sive spectant, ad habendum
[illegible], pro pretio et nomine pretii [illegible]
[illegible] fuit [illegible] recepisse et habuisse a [illegible]
[illegible] venditor exceptioni sibi non dati non soluti non tradita non
[illegible] iusti pretii [illegible]
[illegible] capitulis et statutis promulgatis et promulgandis [illegible]
[illegible] promulgandis [illegible] quod [illegible] iustum [illegible]
[illegible] venditor [illegible] nos predictos Iudice et Notarium de [illegible]
[illegible] quod [illegible] valet et [illegible] pretii [illegible]
[illegible] eidem emptori [illegible] et accepit [illegible]
[illegible] venditor [illegible] nomine [illegible]

nauseam ⁊ sedat lateris dolorem. vetusta
...orem confortat. Oppilationem propter sui amariti...
...mus epatis ⁊ viscerum dolorem placat.
...capit oppilationes meatuum ⁊ venarum uri...